

El Gironès

ANY II

BIBLIOTECA PÚBLICA
GIRONA

NUM. 68

Redacció i Administració:
RAMBLA DE LA LLIBERTAT 12.— Pral.

Dijous 19 de Abril de 1917

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Trimestre 1'50 ptes.
Numero solt 0'10

NACIONALISME

Basconia i Catalunya.

Altra gloriosa jornada podem escriure en l'història del nacionalisme. Un altre fita senyalém en el camí ascensional de lliberació nacionalista. L'excursió nacionalista a Donostia, que és com en basc s'anomena *San Sebastián*, ha tingut un èxit patriò del obtingut fa dos mesos a Bilbao.

El magistral discurs pronunciat per en Cambó al Palau de Belles Arts es una nova fita del camí que senyalà en la festa de la Unitat Catalana.

Exposà davant d'un públic tot nacionalista, com el nacionalisme es fecond fitant-se amb Irlanda tant unida a Anglaterra i que reclama amb més afany que mai el reconeixement de la seva personalitat.

Ni la nacionalitat catalana ni la nacionalitat basca han complert encara son destí. Han de complir el fi pel qual Deu les creà i han d'esperar el moment en que sigui oportú complir la llur missió.

Pero la qüestió essencial de vida es l'idioma, en qual acció han de concentrar amb més afany tota la seva activitat per a la conservació, extensió i perfeccionament del propi.

Més en aquesta aspiració nacionalista no hi ha odi a ningú, el que veu aquest odi es el que ell ens odia a nosaltres. Nosaltres volém la llibertat, aquesta llibertat que pugna amb la tirania. Qui ens cregui que som el seu enemic es que ell es nostre tirà.

L'acte nacionalista de Donostia omple el cor de goig, enlairant-se la tasca constructiva de les noves nacionalitats sobre les runes dels idols vells del centralisme.

Jornades més glorioses s'apropèren. Treballém amics de Basconia i Catalunya per l'engrandiment de nostra Patria.

A. B. C.

VIDA CATALANA

LA PIETAT I LA LLENGUA

Un fet trascendental ha portat a cap la benemèrita Lliga Espiritual de Ntra. Sra. de Montserrat, fundada per el gran Bisbe aússetà Il·lm. Dr. Torras i Bages, Pastor espiritual de la Catalunya renaixentista. Ha exposat a la consideració de son Bisbe Diocesà ço que es daler general no sols d'una gran majoria de la societat barcelonina, que amb significades representacions acompanyava a la Junta Directiva, si que també de tot Catalunya.

La predicació pastoral i molts actes normals de pietat solen fer-se en català. Però això que demostra d'una banda, el zel i el seny ministerials dels rectors i de llurs coadjutors i d'una altra, la força del fet social que pocs coneixen com ells, en constant contacte amb el nostre poble, no dona l'abast. Contrariament; això prova l'existència d'un dualisme, perquè es cert igualment que en moltes iglesies no parroquials i fins en aquestes, es propendeix massa a fer en llengua castellana les funcions religioses de caràcter solemniel.

Dualisme que en bona llei no es pot consentir sense admetre o que la naturalitat dels actes senzills es absurda o secundària, o que l'artifici dels actes solemnes no desdiu de la dignitat del temple.

Les llengües porten i escampen una psicologia.

La sentimentalitat de cada poble es tradueix en la seva respectiva o altrament s'esmussa o degrada. Per això, la vida religiosa no es paga ni s'alimenta d'una simple comprensió més o menys esclarida, sinó de la vivificació total de cadascú.

Per aquestes raons judica oportú la Lliga E. de Ntra. Sra. de M.

I Urgir la publicació en català del Catecisme de la Doctrina Cristiana,

II. Influir en els Col·legis, especialment els dirigits per Congregacions Religioses, per a que la formació espiritual dels pàrvuls i fins dels majors sigui feta en la llur llengua natural.

III. Instaurar en el Seminari l'ensenyament del català i de la oratòria sagrada catalana.

IV. Restablir l'ús general del català com a llengua de predicació.

V. Establir aquest en els grans moments de vida religiosa popular.

Al aderir-nos solemnielment a aquesta Exposició preguem a nostre venerable Bisbe el II i III punt, tot felicitant a nostre Pastor per l'exemple que dona predicant en nostre Seu en català.

J. F.

QUESTIONS MUNICIPALS

El «Teatre Principal»

Tenim en la vida administrativa de nostre Ajuntament, una cosa característica, una manera de fer tradicional podríem dir, que la fa diferent en absolut, de les dels altres pobles. La majoria dels nostres consellers, quan resolen una qüestió que pot ésser de vida o mort per una o altre cosa, no pensen mai en l'utilitat de la reforma i sempre com a suprema convicció, sols miren a qui pot fer be aquella reforma o cosa creada. Si per un d'aquells casos freqüents, pot donar benefici a un contrari, a un que no es de la seva colla, deixen la reforma i mort adormida fins a l'eternitat...

Aixís ha succeït per no anar més lluny amb l'Escola d'Arts i Oficis que 'ls obrers s'han deixat passar (ells sabran lo que 'ls convé) i aixís succeeix actualment amb el Teatre Principal.

El Teatre Principal de Girona, la finca més hermosa que posseeix el nostre ajuntament, està en temps de crisi i no hi ha per are, cap metge que'l tregui de l'estat llastimós de postració en que es trova. I el remei no vé, perquè no hi ha ningú de dintre l'Ajuntament ni dels seus amics que es vegi prou fort per a portar endavant l'empresa. Si hi hagués un empresari amic, ja veuríem moure's els concellers i anar a votació per donar al preferit, no al que aportés millors condicions, el Teatre Principal.

* * *

Des de molt temps que l'Ajuntament havia pensat resoldre d'una vegada el plet del Teatre Principal al efecte que la finca servís per a lo que fou creada. Però eusaquí que un conceller que pensava ser empresari no va creure oportuna aquella resolució que se havia de dar i va matarla deixant-la arreconada als papers de la biblioteca. I aixís es trova are.

Es precis doncs perquè no's pugui donar un altre cas abominable com el de la Pasqua passada, que l'ajuntament resolgui en definitiva aquest plet i que si no es prou ell, que demani parer a qui pugui donar-ne i aixís tornar als dies venturosos del primer col·lissu de la *provincia*.

I ja posats a senyalar els mals, no hi serà de més exposar els remeis que segurament donarien els fruits desitjats.

L'Ajuntament, hauria de formar una Junta Autònoma integrada en part per els intel·lectuals gironins i en part per concellers. Hauria de tenir aquesta Junta plenes facultats per a fer i desfer i organitzar les temporades. D'aquesta manera habent-hi dins ella, gent de solvència artística, s'evitaria les estracanades que are venen i deshonren el Teatre Principal. Tots els ingressos que s'obtidrien se haurien d'emplear en herosejar la finca i aixís podria tenir el Teatre Principal una col·lecció de escenografia que are no posseeix i veuríem també desaparèixer aquelles coses pintades que no son ni decoracions ni cosa que s'hi sembli.

Les qüestions del Teatre son per demés complicades i mai farà res de bó l'Ajuntament si no's desenten del Teatre Principal i no ho dona a una Junta igual o semblanta a la que exposem més amunt.

Jo em permeto demanar als concellers que per una vegada, posin l'interés ciutadà davant de tot partidisme i resolguin lo del Teatre Principal d'una manera que els principis artístics i d'educació que son la font del Teatre, en surtin esplendorosos i trionfants.

Si aixís es fa, haurem complert una gran obra que de segur ens agrairà el públic tot, i d'una manera particular aquest gran estol d'aficionats a l'escena, que tenim en la nostra Ciutat.

EL CONCELLER JOAN

INDIVIDUALISME

Les multituds, molt refractaries a les idees abstractes i massa afectes a les realitats concretes tendeixen a confondre les doctrines amb els procediments i a jutjar les polítiques pels homes. Aixís veiem com, moltes vegades, les lluites polítiques degeneren en lluites personals.

Una volta admés aquest fenomen, és una conseqüència lògica d'ell el dir, no únicament que la dignificació individual és fonament de la dignificació colectiva, sino, també que moltes polítiques de ben poca eficàcia s'han mantingut, amb apariències de fortitut, mercès al prestigi personal de algún dels seus homes—el carlisme a Olot; el lliberalisme a Tarrassa.

Les concepcions concretes sont anexas a la materia; les concepcions abstrac-

tes sont l'aigua que calma la set de l'esperit.

No volguem ser nacionalistes, tant sols per el prestigi i el valer dels seus directores sino com estimadors de derivarlo de les nostres conviccions.

No perquè claudiquessin els grans homes del nacionalisme aquest deixaria de tenir la sublimitat que enclou.

Mai cap doctrina absurda, per el prestigi dels seus adeptes i apóstols deixaria de ser falsa.

L'objectivitat de la nostra política és model de disciplina, de bon govern i de energia.

Amb la nostra actuació individual acreixentém la pureza de l'actuació colectiva.

FLUMIEL

AL VOL

Les campanyes catalanistes, son relativament joves si les posem en comparança amb altres lluites que, com la de l'implantació del Cristianisme arreu del món, s'extenen per tota la superfície del planeta, empró, relacionades amb l'esperit del temps, començaren a brotar aixís que aparegué el primer raig de llum que regoneixia les distintes personalitats collectives, que mitj perdudes en la foscuria, vivien dins l'unitarisme.

Idea nova, solzament la capiren i la predicaren, els homes deslligats de tot interés personal i egoista, i la seguiren tots aquells que no tenien interessos creats amb l'absurda organització actual. De aquí, que la casi totalitat de la massa nacionalista sia gent jove, gent d'ideal, gent desinteressada, a la vegada qu'es treballadora, d'esperances i fins ja de victòries.

Al principi, moguts més per el sentiment, l'ideal era menys gran: se circoscribia a treballar per *Catalunya*, servint d'emulació l'amor propi; el regoneixement de tot lo seu, de tot lo nostre, de una manera colectiva, el regoneixement d'un poble, d'una nacionalitat.

Seguint les mateixes orientacions, totes les nacionalitats hagudes a les cinq parts del mon, d'una manera ràpida s'haurien desenrotllat; empró també, al ensemps, una lluita encarnitzada seria esdevinguda entr'elles, deslliurades, emancipades, per medi d'una lluita violenta, per medi d'una lluita d'odi. Ademés, els *conservadors*, el amics de l'*unitat mundial*, no hi haurien pas estat conformes. S'imposava doncs un altre mòvil que guiés els moviments nacionalistes, i que avui es la norma del moviment nacionalista de Catalunya i de totes les altres nacionalitats que s'han desvetllat o que ja entàn a punt de despertar, de reaccionar, ontra la unitat igualitaria.

Avui, el moviment nacionalista no's tanca; obra els brassos als pobles d'arreu de la terra i es mou, empró no vers un aïllament dels uns amb els altres, sinó, aportant cada un el seu granet de sorra a la gran obra que Deu els hi te confiats; mantinguent la varietat, la personalitat propia dels individus i de la nacionalitat

XACOLATES

JUNCOSA

Desde 1'00 a 5 ptes. els 400 grams
Perfumats amb vainilla, canyella
i altres gustos.

Especials: Per la Homeopatia;
Extra-fi i estil Suis en tauletes de 100 grams per a
menjar-lo cru

Gran assortit en pastilles; Napolitans a la crema, Desde-
junis, Croquetes Pastilles Fines i altres classes
Selecte assortit de bombons a la altura de les
millors cases estrangeres.

Cacau soluble: Esquisit desdejuni, gran recons-
tituent per a persones delicades
Casa especial i de gran fama per sos cafés torrats
sens evaporació.

De venda en la sucursal. — CIUTADANS 4.
COLMADO GELABERT

per a que d'una manera ben harmònica se transformin aquets règims, antinatural, que solsament les concupiscències humanes mantenen, i que volen ofegar, moguts per sos interessos i baixes passions, el moviment ascensional dels pobles en sa organització.

PASSA-VOLANT

FESTA DE SANT JORDI

IMPORTANTÍSSIM

Els Pabordes preguen encarescudament a tots els confreres que assistesquen als assaigs de l'ofici que deurà cantar-se col·lectivament la diada de la Festa Patronal que serà el dia 29 del corrent.

Tindràn lloc a «La Amistat», a dos quarts de vuit del vespre, demà i demà passat i els dimarts, dimecres, divendres i dissabte de la setmana entrant.

Curs d'Història de Catalunya

LLIÇÓ VINT

Ramón Berenguer IV *el Sant* començà a governar en una etat molt juvenil, a l'any 1131, quan sols contava 16 anys; quan en tingué 22, tingué lloc un fet molt memorable que portà conseqüències trascendentals, per a Catalunya, aquet fet fou: el casament de Na Petronilla, filla dels reis d'Aragó, don Ramon i donya Agnès de Poitiers, amb el comte de Barcelona Ramon Berenguer IV *el Sant*.

Aragó estava governat per Alfons I *el Batallador*, el qual, com que no tenia fills al morir, deixà una tercera part dels territoris a l'Ordre dels Templaris, una altra a la dels Hospitalaris i el restant al Sepulcre de Jerusalem. No agradà això als aragonesos qui compregueren que ell podia disposar de ses propietats particulars però no del reialme i oferiren la corona a Ramir, germà de Alfons I, que era monjo benedictí, demanant dispensa al Sant Pare per a que pogués enmuller-se i deixar descendent per a la corona. Ramir accedí i s'enmullerà amb Agnès de Poitiers. D'aquest matrimoni, nasquè Petronilla. Ramir anyorava la soletat del claustre i decidí entornar-s'en al convent però avans volia deixar assegurat el casament de sa filla Petronilla i no agradant-li cap monarca del interior perquè sempre estaven en lluita castellans i lleonesos i exposats a noves invasions dels moros, girà els ulls envers el comte de Barcelona, els territoris del qual estaven

completament lliures de les taifes moresques.

El prometatge de Ramon Berenguer amb Petronilla tingué lloc l'onze d'octubre de 1137 quan Petronilla tot just tenia dos anys i Ramon Berenguer vint i dos. Tretze anys després tingué lloc el casament, operant-se d'aquesta manera la confederació de Catalunya i Aragó. Era tal l'estima en que Ramir tenia al comte de Barcelona que en el contracte matrimonial establí la condició de que si Petronilla el premoria, un cop ell mort, fos senyor d'Aragó el propi comte de Barcelona.

Un altre fet important fou l'auxili que prestà el comte de Barcelona al rei de Castella Alfons VII *l'Emperador*. Volia aquest rei conquistar la plaça de Almeria i no veint-se capaç tot sol de conseguir-ho cridà en son auxili al comte de Barcelona, als Navarros i Aragonesos i després de un setge molt rigorós en el qual se distingiren molts alguns personatges catalans, entre ells, Pons de Santa Pau i Vidal de Blanes, s'apoderaren d'aquella ciutat.

Ramon Berenguer volgué esser d'any de tot el territori català i emprengué la conquesta de Tortosa.

Després de la conquesta de Tortosa tingué lloc la de Lleida a la que hi concogueren el comte de Empuries i el de Urgell fent-se un tracte amb ells conforme el qual s'els hi donaria la tercera part del territori excitant-los d'aquest modo a la conquesta.

Preses ja Tortosa i Lleida els moros tingueren que refugiar-se a les montanyes de Prades d'on el comte de Barcelona, al cap de 4 o 5 anys els tragué per sempre de nostres terres poguent amb molt pler veure desde Valencia fins els Pirineus sota l'ombra de la Creu.

Ramon Berenguer sostingué, també, una guerra amb el Comte de Tolosa, per defensar al vescomte de Carcassona, feudatari del comtat de Barcelona. Tots aquets fets augmentaven tant l'importància del nostre comte que els Bearnesos l'elegiren Regent durant la minoritat de Pere i Guiscarda, senyors del país.

D'aquesta manera se veu com durant el regnat de Ramon Berenguer IV, no existien realment Pirineus, ja que del Mediterra fins a l'Atlàntic no hi havia en realitat altre sobirà que el poderós comte de Barcelona.

En el regnat de Ramon Berenguer IV, se fundaren a Catalunya dos monestirs celeberrims dels quals, per desgracia sols ne resten les runes: els de Poblet i Santes Creus. El primer fou, desde Ramon Berenguer IV, el panteó dels monarques catalans. L'any 1835 unes mans tan antipatriòtiques com sacrílegues, els destruïren.

LA CUCA FERA

SETMANARI NACIONALISTA AMB NINOTS

Avui surt a Barcelona el primer número d'un novell setmanari polític, de gresca i amb ninots que ve a continuar l'obra del inolvidable «Cucut».

Es la primera obra de la *Editorial catalana*, fa poc constituïda, i de la que tant espera nostra terra.

Es deurer de tots els nostres amics el comprar, llegir, propagar, i fer comprar, llegir, i propagar el novell periòdic.

Demaneulo per tot: al cafè, a la sastreia, a la fonda, al *limpia* etc. Feu-lo comprar a tothom sobre qui tingueu influència. Aixís se logren els èxits editorials.

Excursionistes! Calçat de ESPORT
Casa Avellí. — Ballesteries, 25

Secció Excursionista del Centre

Anada a St. Pere de Roda

Son moltíssims ja els inscrits per aquesta importantíssima excursió, que ja anunciavem en el número prop-passat.

Demà, a dos quarts de deu del vespre, tindrà lloc la conferència preparatòria, encomanada al historiàire eminent, d'aquesta capital, D. Francesc Montsalvatje. Hi haurà projeccions a càrreg de don Jasep M.ª Fabrellas.

La sortida serà el diumenge vinent en el tren de les 5'45 del matí. Deu pendrer-se bitllet d'anada i tornada fins a Vila-juiga (4'30 ptes.)

Inmediatament d'arribar a dita població, se celebrarà una missa.

L'esmorzar i dinar, deurà anar a càrreg de cada excursionista, doncs no hi ha facilitat per encarragar-los.

Se baixarà per La Selva, El Port de la Selva, i Llansà, retornant en l'últim tren, que arriba aquí a les deu, quarts d'onze.

Les inscripcions per al berenar-sopar, (2'50 ptes.) que s'farà a Llansà, s'admeten al «Centre» fins demà al acabar la conferència. Tambè poden fins aquesta fetxa demanar-se assientos per les tartanes de desde El Port de la Selva a Llansà (75 minuts). La majoria del excursionistes aniran a peu.

Tots els amics de l'Empordà que vulguin afegir-se durant el trajecte a l'expedició, poden demanar lloc per al sopar a D. Angel Bosch, de Llansà, i per les tartanes del Port a D. Antón Cairó, en aquesta població.

i Cap a Sant Pere de Roda tots!

MEMORANDUM

En recordança d'En Fidel Aguilar

Estatues de carn, que anima la Vida, i en lluita desesperada la Mort arrebàça, som nosaltres. Errants per la Terra, en crudel romiatje, anem lliscant, sens poder endevinar jamai el terme de nostre viatge. Mentres tant, la gran clèpsida del temps, va desgranant hores i més hores, sense posar ment en res. Conta, conta.

Quan, plens de vida, curulla d'ilusions falagueres l'ànima; quand els somnis infantívols que a l'entorn de la llar oviraven, es tornen realitats palpables i encisadores, ve la bufarada geladora de la Mort sempre fatídica, i ens colltorça en agònics sospirs....

* * *

En Fidel Aguilar, el jove artista gironí va entregar son ànima al Creador. La Mort va sobtar-lo en dolços moments, quand prompte el clarí de la Fama i el llorer de la Gloria haurien pregonat sa

victoria.

L'Aguilar era un ver artista, que sabia traduir en la fusta i la pedra, belles i fantàstiques figures, que sa ment somniadora creava. Inspirat, amb follia fricansa, anava enmotllant amb trevall incansable, transformant aquells blocs amorfes, en gentils madones, verges místiques i pudoroses, guerrers moribonds, atletes fornits... I era de notar que a cada nova estatueta, afegia quelcom més perfecte, fill de sa pensa, que donava vigor, energia i originalitat a sa obra feconda a pesar de sos pocs anys.

Ja d'infant, sa mà tremolosa, anava dibuixant al llapiç o carbó, objectes vulgars, figures conegudes. Més tard, entrà com a aprenent al taller d'esculptura religiosa d'en Pagés, i allà fou aont se li despertà viva i ardent, com foguerada avassalladora, l'afició ja innata en ell, a l'esculptura. Trevallà allí un bon temps fins que plegant-se el sosdit taller, posà una petita botigueta al carrer de la Força, a pesar de sos pocs anys i falta de recursos.

Martiris crudels de novell artista, esdevingueren, ansies de conquerir-se un nom, treballs i angunies, tot un penós calvari. Més, aviat, arribà a ser conegut i admirat. I allavores, la figura de l'Aguilar com a escultor, es destacà notablement.

Entre ses obres, bocets la major part, ens deixa un hermós Sant-Crist, vigorós de línees, agonitzant, recolçada sa testa regalimant de gotes de sang que rodolen per sa faç en un ài suprem de sofriment. L'aïtal obra es d'un realisme que cor-pren i fortament inspirada.

Fa poc, feu un Sant Jordi, per a la bandera de la J. C. R., obra de gran mèrit i mereixedora dels més grans elogis.

Totes ses madones respiren un aire de suau esllanguiment, una dolçesa impregnada de misticisme. Cargols i rinxols, coronen ses testes; unes son esbeltes i gràcils, altres semblen deformades per la duresa de les línees, sense curves a voltes.

Sos dibuixos al llapiç o carbó, tenen una gaya fortitut i una expressió gran. Les cares dures de forma guanyen suavitat i dolçesa en el mirar i somriure.

Era un romàntic (en el sentit de trencar els moltsos antics) en Fidel, un enamorat de son art, aimant de sa professió, que estava destinat a esser un renovador de les arts plàstiques i un predestinat dins l'esculptura.

Desansí en pau, l'artista i bon amic.
SIXTE VILA

Beslums

BUTXACA D'INFANT

No heu escorcollat mai la butxaca d'algún infant?... S'hi sol trobar en ella, deliciosament acoblats, als més rars i humils objectes. Boletes de vidre, que teneu la seva ànima feta de espirals amb coloraines; petxines lluentes; closques de cargols; pedraltes, violades unes, com per venes blavenques i sanguinoses; negrenques altres, deixant traspuar solament al defora unes lleus guspises de la riquesa metàlica que s'amaga en les seves entranyes; cromos detestables, medalletes, capsetes i llapits...

Altres hores, me interessaria aquesta potentia imaginació infantil que sublima els mes vulgars objectes, creant al entorn d'ells una suntuosa magnificència. I potser també me interessaria aquest amor a totes les coses, bondadosament orb de la seva peculiar valor.

Pero ara vull dir una turbació que això hem causa. Trobo a mancar en l'infant el sentit de la valoració. I això es de blasmar.

Intentém llensar qualsevol dels objec-

tes volguts del infant, i s' indignarà igualment tan si volem pendreli la pedralta calssinal, que la que reflexa llusors riquíssimes. Estima igual el capset de llàpit i la boleta de vidre; la petxina nacarada, i el cargol rustic...

En un mateix pla es mou tota la estimació del infant; lo que vol dir que de la mateixa en té una complerta cesitat.

Parescudament m' ha torbat algun cop la cartera d' un amic, aont llibres i autors i son recullits amb el mateix interès i amb amor igual. Bo es, que la imaginació enriqueixi totes les coses i en fassi pendrer interès per elles. I que el nostre amor s' estengui a tot. Però, que no 'ns manqui tampoc el sentit de la valoració. I no temem de crear-nos amb aquest una es ala de odis i amors que vagi de des de el fons mes pregons fins a les crestes mes agudes. Que ha de ser la valoració com una abrupta montanya de Montserrat.

GLAUX

AGRE-DOLÇ

En «La Veu de Catalunya» del disapte passat hi vegerem reproduït el document que els Rectors de Barcelona han adreçat al seu Prelat, en só de protesta per la cristiana i noble actitud adoptada per la «Lliga Espiritual de Ntra Sra. de Montserrat» en pró de la intensificació de la pietat catalana en la llengua maternal.

«La Veu» el califica de curiosíssim i manifesta, francament, l'estranyesa que li ha produït. Compartim l'opinió del confrare i aplaudim la magistral i formidable resposta que a continuació del mateix inserta.

Alló del «en pleno éxi o» continua.

La qüestió econòmica en la «Editorial Gerundense» preocupa molt. Aviat no sabran que fer dels diners que guanyen.

Alguns dels del Concell d'Administració han hagut d'avençar diners.

«El Norte» no sap com fer-ho per a pagar els sous.

En Pere Aragón, al qui feren director de la seva clavaguera además de reporter, ja sap tothom que se'n anà perquè no'l pagaven. Actualment no tenen cap reporter, car ho havien encomanat al corresponsal d'un diari barceloní però se'n cansà a causa de lo esplendits que amb ell se mostraven. Are han de copiar notícies dels demés diaris. Aprofiten, sobretot, les de «El Autonomista» que surt el vespré.

L'edició de «Los Cuentos del Sábado» d'En Gomis Llambies ha sigut un dels exitosos més grans de llibreria.

Feia algunes setmanes que havia sortit que encare no n'havien venut ni un exemplar. Tan sols s'havien despatxat els que repartien en el Concurs de lectura bilingue que organitzà el «Centro Moral».

Are per a enquivir-lo l'envien a persones d'edat amb una carta recomanatoria d'En Dalmau Iglesias, suplicant'els-hi que, al rebr'el remetin sis rals. A les escoles municipals de Girona n'envien paquets de dotzena de frare, amb una carta d'En Font i Fargas.

I aixó que, segons diu el prólec, «Los Cuentos del Sábado» son una maravella. Serveixen per a tot: instrueixen, deleiten, entussiasmen, emocionen, fan riure... un xic de tot.

Peró per lo vist el prologista s'oblidà de l'única utilitat per la que, a la fi, hauràn de servir.

Els del GIRONÉS tenim la deria de llegir constantment «El Autonomista» per a trobar-hi quelcom de graciós, de divertit, que sempre hi trobem.

Peró lo més divertit del cas es el tractament que dona cada dia, cada dia, al

Sr. de la Prida, cofoj Gobernador de la *inmortal*. Son aixís: «El digno Gobernador, el muy celoso Gobernador, el activo i muy querido amigo, debido a la compencia y celo del digno Gobernador... i aixís sucesivament.

I un es pregunta si «El Autonomista» es un diari republicà o portaveu del *muy ilustre Gobernador de la inmortal Gerona*.

Com que sembla que mengen peres amb un mateix plat!

Cada dia llegim també en els diaris noves proves de la amistat íntima que uneix al flamant candidat a la Diputació a Corts per aquest districte, l' eminent historiador Sr. Font i Fargas, quines obres d' investigació i crítica històriques passaran a la posteritat, amb el Sr. de la Prida, adequat representant de *los gobiernos liberales*.

Que el Sr. Font i Fargas ha estat a visitar al Sr. Governador Civil. Que el Sr. Governador Civil i el Sr. Font i Fargas han anat aquí o allà. Que el Sr. Dalmau Iglesias i el Sr. Font i Fargas han estat al Govern Civil. Es la cançó de tots els dies.

¡Caràm, caràm! i que amics son del César els farizeus gironins.

Es protagonista de la següent verídica anècdota el mateix *eminent pedagog* que acabem de citar.

Passava la processó del Combregar General al davant del domicili d' un amic nostre, i aquest saludà el pas de Nostr' Amo tocant al piano nostre himne nacional.

El *docte* professor de la Normal, qui formava part del seguici, visiblement contrariat, digué al sentir-lo: Que es per mí o per el Santíssim que tocan aixó?

Cavallers, i com s' ha crescut l' home des que en Ballbé logrà que *sapigués* Historia per *ensenyar-ne* als futurs mestres.

No senyor. No era per V. que tocava nostre amic. Com pot tocar-se l' himne nacional per un home que pot arribar amb prou feines a fer 360 vots en tot el districte de Girona?

Diu que els catalanistes no fem mes que jugar al tennis.

¡Caràm, caràm, caràm!

Diu que al *Centro Moral* fan ciencia i art.

¡Baia, baia, baia!

Notes de societat

Amb lamentable retràs, en el que no tenim part i del qual hem protestat, parlem a nostres llegidors de la festa haguda als salons del Casino Gerundense, la nit de Pasqua. La espectació que havia despertat l' anunci de la mateixa no 's vegè defraudada, ja que l' èxit més brillant la coronà. No calia esperar altra cosa atenent la cura que la Junta posà en la seva organització i la esplendidesa que presidí la preparació de tots els detalls. Siens permés, sense pecar d' extralimitació, arregar-nos la representació de les gentilíssimes que hi assistiren, per a felicitar al president Sr. Bassols i demanar-li alhora que continui amb tan lloables iniciatives.

Els salons del «Casino» guarnits amb ses millors gales oferien una brillantíssima visió, per les vistoses draperies de les dames i els correctes habits negres dels senyors.

Manca d' espai i de memoria ens priva de donar els noms de tots els que hi assistiren, volem, però, consignar el de les forasteres que amb sa presència abrellantaren la festa amb tots els encants de la seva distinció i gracilitat; eren les se-

nyores i senyoretas Batet de Vidal de Sorribas, Joana Ordeig, Julia Julià, Isabel Forgas, María Ferrer, Concepció Vidal, María Sagrera, Adela Canal, Rosa Armet, i Lluïsa i Asunción Tell.

Després de la primera part, omplerta per un escollit programa de ball, s' aco-plaren les parelles que devien pendre part en el *Cotillón*. Foren aquestes: Elena Jimenez i Lluïsa Rigau; Isabel Forgas i Joaquím de Camps; Carmela Carreras i Caries Martínez; Carme Gaspar i Josep M.ª Sagner; M.ª Lluïsa Carreras i Josep M.ª Gorgot; Montserrat Coll i Xavier Cardona; Asunción Tell i Josep Vidal; Joana Ordeig i Joan Sabater; Mercé Coll i Lluïsa Matas i Adela Canal i Manuel Roqueta. Ajudada directament per En Josep M.ª Riera, ne fou directora, la formosa Angèla Sorribas, qui, al front de tant lluit seguici, feu sa entrada al saló en mig de la delicada curiositat de la concurrencia que l' omplia i que s' agambolava a les portes.

Are voldríem per a nostra ploma, tot el tecnicisme d' un modist de la *rue de la Paix*, per a descriure la elegancia de les robes de les gentils dançarines, totes elles de tons delicats i factura correctíssima. No volem deixar de recordar-la severa i elegant de la senyoreta Sorribas, de gassa i seda negra amb transparent gris d' acer, que entonava amb la mages-tat del seu gest i l' esbeltesa de la seva figura. Baix sa hàbil direcció, les figures se desenrotllaren amb sos variats aspectes, ja en precises evolucions de conjunt, ja en sorts pintoresques i gracioses. En elles foren distribuïts els regals que'l «Casino» ofería als balladors i que eren una prova més de esplendidesa i bon gust.

Per número final, una *polonesa* molt ben executada clogué dignament la festa. Aquesta fou, en resum, de les que marquen una fita i deixen un saborós record.

CULTURA I ART

La vida cultural i artística del «Centre Catalanista» va desgranant-se metòdicament amb un seguit de conferencies, vetllades, excursions i concerts. Diumenge passat tal com estava anunciat, es celebrà davant u' una compacta concurrencia que invadí el local, el concert a càrreg del meritíssim «Trío Gerió». El programa anava integrat per obres de Haydn, Godart, Moszkowsky, Saint Saëns i Gade. De la labor dels artistes que componen el «Trío», En Miquel Oliva, En Sants Sagrera i En Rafel Serra, n' hem de fer un sincer i ben merescut elogi, ja que a cada nova presentació en públic se referma la creensa que dintre poc han d' assolir un envejable lloc entre els millors concertistes de Catalunya. A la manera portentosa de interpretar a cada un dels au.ors, s' hi destaca una netedat complerta en l' afina ió i una valentia poc comú en artistes tan joves. An aixó hem d' afegir-hi un refinat bon gust en l' escollir les obres, lo que 'ls fa molt més estimables.

La concurrencia, com ja hem dit, nombrosa, fins a no poguer entrar a la sala, va tributar delirants ovacions als artistes que visaren alguns números del programa.

Fou un gran èxit per el «Centre Catalanista» i pels artistes, a qui felicitem desde aquestes planes.

CLARÍ

NOVES

Al Registrador de la Propietat Don Juli Cortey Maurich li correspon, en virtut del últim concurs, el Registre de Castellote, adquirint amb ell categoria de tercera classe.

Felicitem al distingit funcionari pel seu ascens.

Nostre comfrare d' Olot «El Deber» copia en son darrer número la hermosíssima i per to's conceptes lloable Exposició que la benemèrita Lliga Espiritual de Ntra. Sra. de Montserrat ha dirigit al Prelat de Barcelona demanant que la formació esperitual del poble de Catalunya se faci en català, i en la secció de «Notícies» en primer lloc diu:

Plau-nos reproduir un document trascendental, que una de les més notables i importantes entitats religioses de Barcelona i de Catalunya elevà al Prelat d' aquella diócesis, en solemna embaixada, que integraven a més de ilustres parlamentaris nacionalistes, gran número de personalitats i entitats respectables, constituint plegats una magnífica representació, de la fina espiritualitat barcelonina i catalana. I creiem que compartiran amb nosaltres senblant satisfacció, tots quans compreguin l' alcanç significatiu del document, que indica un hermós retorn, d' aquella ciutat tan trevallada per influencies estranyes, vers als motllos tradicionals i eclesiàstics. Estem segurs de que la doctrina d' aquest document serà judicada amb rectitut, i per tant aprobada i seguida per tots, puig que la considerem indiscutiblement, justa i sabia.

Diumenge passat tingué lloc a la Presó Provincial l' acte de rebre la Sagrada Comunió els reclusos en dit establiment penitenciari. Fou tendre i corprendor, i impresionà a tots els concorrents la devoció amb que els reclusos s' acostaren a rebre Nostr' Amo, després de les Autoritats i invitats al acte.

Hi concorreren d' aquelles, personalment, els senyors President de la Audiencia i Diputació Provincials.

Mil enhorabones mereix el zelós Capellà de l' Establiment, nostre amic entanyable el doctor Joan Fuster, i el Canonge de nostre Seu D. Antoni Ayarra que l' ajudà en la tasca benemèrita de evangelitzar als reclusos.

Per la tarde, elements del Seminari obsequiaren als presos amb una atractiva vetllada literaria-musical.

El dimarts l' Ilustríssim Sr. Bisbe confirmà un bon nombre de assilats del Hospici Provincial. Foren padrins el Sr. President de la Diputació D. Agustí Riera, i sa esposa D.ª María Tresa Trotcha.

Els assilats dedicaren al Sr. Bisbe un acte literari que clogué l' Ilm. Dr. Mas amb oportunes frases.

Adhuc que ja l' Administració dels Establiments de Beneficencia havia pres les disposicions adequades per a que els assilats parti ipessin degudament de la joia de la diada, el Sr. Bisbe i el Sr. President de la Diputació entregaren 150 pesetes cada un per a que s' obsequés amb més esplendidesa encara als hospicians.

Avui se celebren a l' iglesia de Nostre Sra. del Carme els funerals en sufragi del malograt escultor en Fidel Aguilar (q. a. c. s.) En altre lloc d' aquest número li dediquem un afectuós record.

Desde dijous passat s' han renuat les lliçons de Historia de Catalunya en el Grupo Escolar, preparatories del vinent concurs. L' hora es are de 7 a 8 del vespre.

El doctor Pou anuncià el dilluns passat que avui se renuarien les projeccions, i que estava ja llesta l' impresió dels programes que dit benemèrit professor ha redactat.

GRAN FÀBRICA
d' Aiguardents,
Licors,
Aixarops,
Vermouth,
i vins selectes
de Viuda de
JAUME REGÁS
Pont Major de Girona

Grans premis en les Exposicions universals de París (1878) i de Barcelona (1888)

SOMBRERERIA
de **RAIMONDA CREUET**

Rambla Llibertat-22 - (Sota les voltes)

Gran assortit de sombreros i gorres de totes classes.

Trajos per a nens

F. SOLÀ

Optic i Joier

Rambla de la Llibertat, - 26

GIRONA

Busquets i Llapart

BANQUERS

Ciutadans 5 i Ferreries Velles 6. — GIRONA
Telefons: Urbà, 88 — Interurbà, 53

Comprém i veném, a l'acte, tota classe de valors nacionals i estrangers.

Realitzém, amb gran ventatja, totes les operacions de

**BANCA, BORSA, CANVI
VALORS i CUPONS**

Dalman Carles,
Plà i Cia.
Editors. -- GIRONA

Fabrica de Galetes i Biscuits

DE

SALVADOR PLAJA

Premis en les Exposicions Internacionals del Tibidabo i de Barcelona

Telefon 204 - Figuerola 33. - GIRONA

PERE M. CARRÉ

Habilitat de Classes passives,
de Presons i de Sanitat

CENTRE ADMINISTRATIU

Representació d' Ajuntaments,
fabricants i particulars.

Unic despatx amb consulta gratis als Ajuntaments)

Representant en Barcelona i Madrid

Carrer de la Forsa, 8, 1er. - Girona
Telefon interurbà núm. 40

Corones dentals Audouard

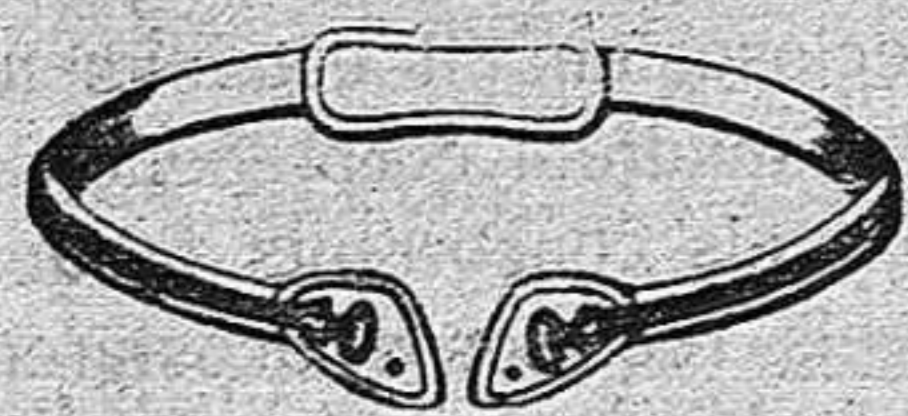
de 24 Kts., fetes a mida i col·locades en dos hores, estalviant viatges i visites inútils. — De 20 a 30 pessetes.

Estudis i dictàmens radiogràfics d' anomalies de la dentició en els infants i d' enfermetats dels ossos i demès desordres de les sinuositats bucals

PONTS - BRIDGES - INLAYS
i treballs d' or a preus convencionals.

St. Francisco 12-1er. -- GIRONA

LA CREU ROJA

FARMACIA
ORTOPEDIA
PERFUMERIA

F. de A. Roca

NO EQUIVOCAR-SE

No ting cap sucursal

Gabinet Ortopèdic per a la col·locació de tota mena d' aparells per a corregir les deformitats del còs humà.

Especialitat i grans existències en

Braguers i Faixes ventrals

SERVEI PERMANENT

Plaça del Oli. — Girona

EL GIRONÉS

PERIÒDIC SETMANAL

Política, Literatura, Art, Ciència, Informació Local i Comarcal

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre. 1'50 ptes.

Numero solt 0'10 "

Se ven a Girona a la llibreria d'en Francesç Geli, i al Kiosc de na Joana Marull

Disponible

Grans novitats per a la propera temporada d' istiu en la Casa

MANUEL PUJADAS

ABANS (BONET)

Vanos, sombreles i bastons

Optica de precisió

Llestesa i cura en els encàrrecs

Especialitat en el tall de camises i calzetots a mida

SABÓNS

Barangé

BARCELONA,
GRANOLLERS, GIRONA

SASTRERIA

Alfred Ferrer

Trajos per a Sra. i Sr. a preus limitadíssims

Se fan etxures portant la roba

Diploma d' honor en el Concurs de Paris 1914

Plaça de la Constitució, 4, i Bell-lloch, 2, 1.º

GIRONA

Planxat Modern

Planxat mecanic de colls i punys amb rental per un procediment que duplica la seva duració.

REPRESENTANTS:

J. Oriol Carbó. Plateria, 30.

La Canestilla de Oro. Rambla Llibertat

Lluïsa Sureda. Progrés

Flora Padró. Rambla Verdaguer.

Enriqueta Pla. Lorenzana

Tallers: Pujada S Domingo, 1

SASTRERIA SMART

de J. Fernandez

Ciutadans - 18

Tall inmillorable.

Les mes altes novitats en tota temporada

Banco Catalán

Societat Cooperativa
de Credit i Estalvi

Per a informes dirigir-se a

D. Ramon Carbó, Perruqueria

Ciutadans, 16, GIRONA

Josep M.ª Riera i Pau

Metge Especialitzat en Malalties de

GOLA, NAS i ORELLES

Consulta de 9 a 12

NOU DEL TEATRE - 1 - 1er.

(cantonada a la plaça del Vi)

La casa que ven més barato

JOAN MATAS

Rambla de la Llibertat 15

TEIXITS DE TOTES CLASSES I PREUS

Novetats per a trajos de senyora

Genres de punt

Flassades de llana i cotó

Jocs de taula. — Genres blancs

Nubes. — Mantaletes — Mocadors

de seda